

2020/2260(INI)

18.3.2021

VÉLEMÉNY

a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság részéről

a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság és a Környezetvédelmi,
Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság részére

a tisztességes, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerre irányuló „a
termelőtől a fogyasztóig” stratégiáról
(2020/2260(INI))

A vélemény előadója: Paolo De Castro

(*) Társbizottsági eljárás – az eljárási szabályzat 57. cikke

PA_NonLeg

JAVASLATOK

A Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság felkéri a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottságot és a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottságot mint illetékes bizottságokat, hogy állásfoglalásra irányuló indítványukba foglalják bele az alábbi javaslatokat:

1. hangsúlyozza, hogy az uniós kereskedelempolitika – különösen a jelenlegi felülvizsgálati folyamatot követően – jelentős szerepet játszhat a fenntarthatóbb és ellenállóbb agrár-élelmiszeripari rendszerekre való átállásban, összhangban az európai zöld megállapodás célkitűzéseivel és annak „ne árts” elvével, a Párizsi Megállapodással és az ENSZ fenntartható fejlődési céljaival, a globális felmelegedés és a biológiai sokféleség csökkenésének korlátozására irányuló célkitűzéssel való teljes összhang biztosítása érdekében;
2. tudomásul veszi, hogy az Unió mezőgazdasága a világ teljes üvegházhatásúgáz-kibocsátásának 1%-áért felelős¹, és elismeri a mezőgazdasági ágazat által az éghajlatpolitika terén tett erőfeszítéseket; hangsúlyozza, hogy továbbra is megfelelő támogatást kell nyújtani az uniós mezőgazdasági termelőknek, különösen a kistermelőknek a fenntarthatósági normáknak való megfelelés, a versenyképesség, az élénk vidéki területek, a tisztességes jövedelmek és az európai mezőgazdasági közösség megfelelő életszínvonalának biztosítása érdekében; felszólít egy környezeti, társadalmi és gazdasági szempontból fenntartható globális élelmiszerrendszerre való hatékony, többek között többoldalú szerepvállaláson és nemzetközi együttműködésen alapuló méltányos átállásra, amely egyenlő versenyfeltételeket tesz lehetővé, és senkit nem hagy hátra;
3. megállapítja, hogy az EU belső piaca az agrár-élelmiszeripari termékek legnagyobb importőre és exportőre a világon; meggyőződése, hogy az EU-nak mint jelentős globális szereplőnek ezt a pozíciót fel kell használnia arra, hogy a WTO-szabályokkal összhangban a munkavállalói jogok tiszteletben tartása, a tisztességes verseny, az elővigyázatosság elve, a környezetvédelem és az állatjólét alapján meghatározza a fenntartható élelmiszerrendszerekre közvetlenül alkalmazandó nemzetközi szabványok referenciaértékeit; úgy véli, hogy e területeken a szabványok védelmének a kereskedelmi megállapodások valamennyi fejezetének szerves részét kell képeznie, és hogy a többoldalú és szabályozási együttműködés további segítséget nyújthat a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia célkitűzéseinek eléréséhez;
4. úgy véli, hogy a fenntartható termelésnek az uniós agrár-élelmiszeripari termékek és az uniós kereskedelmi megállapodások kulcsfontosságú jellemzőjének kell lennie, és azt még jobban elő kell mozdítani a minőség fogalmát a társadalmi és környezeti szempontokra is kiterjesztve, és biztosítva, hogy a fenntartható termeléssel kapcsolatos

¹ Európai Környezetvédelmi Ügynökség, 2017 szeptemberében kivonatolt adatok (kivéve a földhasználatból, a földhasználat-változtatásból és az erdőgazdálkodási (LULUCF) tevékenységekből származó kibocsátásokat/kivonásokat).

megközelítés magában foglalja a globális éghajlati és környezeti lábnyomot és a termékre eső kilogrammonkénti erőforrás-fogyasztást, amellett, hogy az uniós agrár-élelmiszeripari termékek világszerte arról nevezetesek, hogy biztonságosak és egészségesek; e tekintetben hangsúlyozza, hogy az ambiciózus, piacorientált uniós promóciós politikával párosuló uniós minőségi rendszereket és földrajzi jelzéseket a fenntartható kereskedelem előmozdítására irányuló célkitűzés tekintetében tőkének kell tekinteni;

5. üdvözli a Bizottság arra irányuló kötelezettségvállalását, hogy világviszonylatban előmozdítja az Unióban a továbbiakban jóvá nem hagyott növényvédő szerek fokozatos kivonását, valamint biztosítja, hogy az Unión kívülről nem exportálnak uniós használatra betiltott veszélyes növényvédő szereket; sürgeti a Bizottságot, hogy mihamarabb nyújtson be jogalkotási javaslatot a fentiek érdekében; üdvözli a Bizottság bejelentését, amely szerint felülvizsgálja a kizárási feltételeknek megfelelő anyagok importtoleranciáját, valamint sürgeti a Bizottságot, hogy alkalmazza a zéró tolerancia politikáját az ilyen maradékanyagokra vonatkozóan; ösztönzi a Bizottságot, hogy írjon elő szabványokat annak megakadályozására, hogy a munkavállalók és a lakosok a peszticidhasználat következtében megfertőződjenek;
6. felhívja a Bizottságot, hogy erősítse meg a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia kereskedelmi vonatkozásait annak érdekében, hogy biztosítsa az összhangot a közös kereskedelempolitika, a vámuniós cselekvési terv, a közös mezőgazdasági és halászati politika és a „termelőtől a fogyasztóig” stratégia, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó uniós biodiverzitási stratégia és más kapcsolódó uniós szakpolitikák célkitűzései között, és ezeket a célkitűzéseket fokozatosan valósítsa meg hatékony zöld szövetségek valamennyi releváns kétoldalú, regionális és multilaterális fórumon – többek között az élelmezési rendszerekről szóló ENSZ-csúcstalálkozón – történő kialakítása révén, valamint kereskedelmi politikájának ambiciózus felülvizsgálata révén, a jövőbeli kereskedelmi megállapodások fenntartható agrár-élelmiszeripari rendszereire és termékeire vonatkozó célzott keret létrehozása, különösen a csökkentést kizáró záradékok révén, javítva a védzáradékok működését és megszüntetve a növényvédő szerekre vonatkozó maximális uniós maradékanyag-határértékeket túllépő termékek behozatalát, összhangban a WTO szabályaival; felhívja a Bizottságot, hogy e célkitűzések elérése érdekében mozdítsa elő az állami és magánszektorbeli szereplők közötti jobb koordinációt; úgy véli, hogy az EU-nak ismét meg kell erősítenie a Világélelmezés-biztonsági Bizottság megbízatását, amely az élelmezésbiztonsággal és táplálkozással foglalkozó nemzetközi szakpolitikai platform;
7. hangsúlyozza, hogy – részben a globális termelési láncok zavarai és a Covid19-világjárvány okozta fokozott áringadozások miatt – nyitott stratégiai autonómiát kell kialakítani az EU számára a kulcsfontosságú piacokhoz való hozzáférés biztosítása és a kritikus termékek, például a növényi alapú fehérjeforrások behozatalától való függőség csökkentése céljából; megismétli, hogy az agrár-élelmiszeripari rendszereket az EU nyitott stratégiai autonómiájának kulcsfontosságú elemeként kell elismerni a biztonságos és jó minőségű élelmiszerek megfelelő rendelkezésre állásának biztosítása, valamint a működő és ellenálló élelmiszer-ellátási láncok és a kereskedelmi forgalom fenntartása érdekében a jövőbeli válságok során, a Párizsi Megállapodás 2. cikkének (1) bekezdésével összhangban;

8. kiemeli az élelmiszer-ellátási lánc átláthatósága javításának, valamint valamennyi termelési és forgalmazási folyamat jobb nyomon követhetőségének fontosságát, összhangban az európai fogyasztók azon jogával, hogy több információt kapjanak az általuk fogyasztott élelmiszerek eredetéről és előállítási módjáról; megjegyzi, hogy az olyan innovatív digitális eszközök, mint a blokklánc és az élelmiszerek származásának megfelelő kötelező címkézése jelentősen növelhetik az átláthatóságot és a nyomonkövethetőséget, ezáltal küzdve a csalás és az illegális termelési módszerek ellen, valamint javítva a fogyasztói bizalmat; felszólít a helyi piacok és a fenntartható élelmiszer-ellátási láncok támogatására az uniós termékek termelési sajátosságainak és megkülönböztethetőségének megőrzése érdekében;
9. üdvözli „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia arra irányuló törekvését, hogy valamennyi uniós kereskedelmi megállapodásban biztosítsák a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó, végrehajtható fejezeteket annak biztosítása érdekében, hogy az előterjesztett nagyobb szabályozási törekvések összhangban legyenek az uniós kereskedelempolitikával, és megfeleljenek azoknak a harmadik országoknak, amelyek kereskedelmi megállapodásokat írtak alá az EU-val; hangsúlyozza, hogy a kereskedelmi megállapodásokban meg kell erősíteni a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetek végrehajthatóságát, végső megoldásként szankciókon alapuló vitarendezési mechanizmusok révén is, az éghajlatváltozással és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos globális megközelítés előmozdítása, a fenntarthatóbb agrár-élelmiszeripari termelés fokozása, a globális erdőirtás megállítása és a munkaügyi normák javítása érdekében, összhangban a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet nyolc alapegyszemléjével; javasolja, hogy a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetek vegyék figyelembe az egyenértékű termelési normákat, például az állatjólétet, a nyomonkövethetőséget, az antimikrobiális rezisztenciát és a növényvédőszer használatát, amelyeket független ellenőrző és tanúsító szervezeteknek a termelés és a forgalmazás valamennyi szakaszában szisztematikusan tanúsítaniuk kell, valamint az utólagos értékelések tárgyát képező mérföldköveket tartalmazó ütemterveket; sürgeti a Bizottságot, hogy támogassa a fejlődő országokat az élelmezésbiztonság előmozdítása érdekében, és nyújtson segítséget a fenntartható agrár-élelmiszeripari rendszerekre vonatkozó európai normákhoz való igazodás terén; elvárja, hogy a Bizottság kereskedelmi jogérvényesítési főtisztviselője teljes mértékben lássa el a szóban forgó megállapodások megfelelő alkalmazásának garantálásában betöltött szerepét azáltal, hogy kezeli a piaci torzulásokat, megerősíti a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetek végrehajtását, valamint konstruktív párbeszédet folytat a kormányokkal és az érdekelt felekkel;
10. megjegyzi, hogy a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetek nem foglalkoznak a kereskedelmi megállapodások földhasználat-változtatásra, erdőirtásra vagy éghajlatváltozásra gyakorolt esetleges káros hatásaival; úgy véli, hogy az európai és nemzetközi környezetvédelmi, biztonsági, állatjóléti és szociális normákat a kereskedelmi megállapodások minden fejezetében átfogóan kell alkalmazni annak megakadályozása érdekében, hogy bármely más kereskedelmi rendelkezés aláássa ezeket a normákat;
11. meggyőződése, hogy a fenntartható fejlődési célok eléréséhez, a jó kormányzás

előmozdításához, a globális ellátási láncon belül a nyomon követhetőség és az elszámoltathatóság fokozásához az egységes piacon belül működő uniós és külföldi vállalkozásokat illetően a teljes ellátási láncban kötelező, uniós szintű horizontális átvilágítási jogszabályokra van szükség;

12. hangsúlyozza annak kockázatát, hogy a szabványok globális konvergenciájának hiányában és a fogyasztókra nehezedő magasabb költségek miatt az EU agrár-élelmiszeripari ágazata versenyhátrányba kerül; emlékeztet arra, hogy a hatásvizsgálatok az uniós szabályozási folyamat szerves részét képezik, és arra, hogy figyelembe kell venniük a gazdasági, társadalmi és környezeti hatásokat; felhívja a Bizottságot, hogy készítsen átfogó előzetes, tudományos és kumulatív hatásvizsgálatot az agrár-élelmiszeripari lánc képviselőivel és más érdekelt felekkel folytatott nyilvános konzultációk alapján, és tegyen közzé rendszeres nyomonkövetési értékeléseket „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiában előirányzott célok alapértékeivel és referencia-időzakaival együtt, valamint hozzon arányos intézkedéseket, megfelelő időkeretet az uniós agrár-élelmiszeripari ágazat versenyképességének, termelékenységének és társadalmi rezilienciájának fenntartása, valamint annak megakadályozása érdekében, hogy a mezőgazdasági termelést és az ebből eredő környezeti lábnyomot az EU-ból áthelyezzék harmadik országokba, biztosítva különösen a szabványok kölcsönösségét és az EU-ba importált valamennyi agrár-élelmiszeripari és erdészeti termék hatékony nyomon követését;
13. hangsúlyozza, hogy a tisztességtelen versenygyakorlatok összehangolt és harmonizált megközelítése és az egyenértékű élelmiszer-előírások szükségessége – az elővigyázatosság elvének kellő figyelembevételével mellett – alapvető fontosságú a folyamatos élelmiszerellátás biztosítása érdekében valamennyi tagállamban, valamint a hatékony és eredményes biztonsági és vámellenőrzések garantálásához, többek között a harmadik országokban a nem vámjellegű akadályok, az ellenőrzések szintje és minősége közötti eltérések, valamint a vámeljárássok és a szankcionálási politikák közötti különbségeknek az EU vámunióba való belépési pontjain történő megszüntetése révén; sürgeti a Bizottságot, hogy a tagállamokkal együttműködésben és a szubszidiaritás elvének teljes körű tiszteletben tartása mellett, közvetlen és egységes ellenőrzési mechanizmusok révén erősítse meg a vámellenőrzéseket annak érdekében, hogy megelőzze az élelmiszer-csalást, a hamisítást és a megengedett maximális maradékanyagok – különösen az uniós kizárási kritériumoknak megfelelő anyagok – határértékét túllépő termékek behozatalát, fokozza a szellemi tulajdonjogok, különösen a földrajzi jelzések védelmét, és biztosítsa az uniós termelési normák – például az állatjólét, az antimikrobiális rezisztencia és a növényvédő szerek használata tekintetében való – tiszteletben tartását, valamint a növényi és állati kártevők Unióba való esetleges behurcolásának elkerülését, ezáltal biztosítva a legmagasabb szintű állat- és növényegészségügyi védelmet;
14. rámutat, hogy a kereskedelmi megállapodásoknak garantálniuk kell az érintett felek aktív részvételét a fenntartható fejlődési elvek előmozdításában és azt, hogy a nemzetközi normák összhangban álljanak az EU környezettel és éghajlattal kapcsolatos törekvéseivel; úgy véli továbbá, hogy ezeknek a megállapodásoknak figyelembe kell venniük a Párizsi Megállapodásnak való megfelelés kötelező jellegét a fenntartható élelmiszerrendszerekre való globális átállás biztosítása érdekében;

15. kéri a Bizottságot, hogy annak figyelembevételével dolgozza ki „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiát, hogy az egyes ágazatok eltérő – fenntarthatóbb vagy kevésbé fenntartható – termelési módszerekkel rendelkeznek; felhívja a Bizottságot, hogy helyezzen nagy hangsúlyt arra, hogy a kiegyensúlyozott étrendben minden élelmiszernek helyet kell kapnia;
16. rámutat, hogy a mezőgazdaság és a halászat létfontosságú ágazatok a fenntartható gazdasági tevékenységek legkülső régiókban történő kialakítása érdekében, és kiemeli ezen ágazatok hozzájárulását és hozzáadott értékét az élelmiszer-biztonság szempontjából, valamint az elegendő, biztonságos és minőségi termékek iránti lakossági igény kielégítése terén; szorgalmazza, hogy „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia végrehajtása során és az ahhoz kapcsolódó jogalkotási javaslatok esetében módszeresen vegyék figyelembe az Európai Unió működéséről szóló szerződés 349. cikkében említett legkülső régiókat érintő mezőgazdasági és kereskedelmi strukturális korlátokat, hogy egyenlő versenyfeltételeket biztosítsanak számukra, valamint e régiókban biztosítsák az agrár-élelmiszeripari ágazat számára az életképes alternatív megoldások elérhetőségét, ha korlátozottak a termelési eszközeik és a kereskedelmi forgalmuk;
17. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy egyenlő hozzáférést biztosítsanak a technológiai és tudományos innovációkhoz, többek között a növénynevelési innovációkhoz, amelyek képesek javítani a fajták ellenálló képességét és előmozdítani a genetikai erőforrások és az élelmiszer-termelési rendszerek sokféleségét, miközben különös figyelmet szentelnek a helyi fajtáknak, összhangban az uniós élelmiszer-biztonsági szabályokkal és különösen az elővigyázatosság elvével; hangsúlyozza, hogy a kereskedelmi partnerekkel a kutatás, a fejlesztés és a tudásátadás terén kialakított szoros kapcsolatok olyan területeken, mint a földgazdálkodás, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése, az agroökológia, valamint a tisztességes és reziliens értékláncok kulcsfontosságú tényezője lehet a fenntarthatóbb agrár-élelmiszeripari termelés előmozdításának, miközben megőrzi a mezőgazdasági termelékenységét és támogatja az uniós mezőgazdaság versenyképességét a globális piacokon; azt javasolja, hogy az együttműködés során fordítsanak kiemelt figyelmet a mezőgazdasági és élelmiszeripari kistermelőkre is, mivel nekik származna a legtöbb hasznuk az ilyen együttműködésekben;
18. üdvözli a WTO-n belül az éghajlattal és a kereskedelemmel kapcsolatban javasolt új kezdeményezést; hangsúlyozza e keret alkalmazásának fontosságát egy közös és ambiciózus termelési szabványokon alapuló, átfogó és fenntartható agrár-élelmiszeripari rendszer kialakítása érdekében; sürgeti a Bizottságot, hogy proaktívan vegyen részt a WTO-ban az ökológiai átmenet lehetővé tétele érdekében, biztosítsa, hogy a kereskedelempolitika összhangban álljon a fenntartható fejlődési célokkal, folytassa az átlátható élelmiszer-biztonsági készletekről szóló tárgyalásokat, és különösen előzze meg azokat a helyzeteket, amikor az agrár-élelmiszeripari termékek a kereskedelmi konfliktusok változó vagy járulékos áldozataivá válnak, miközben folytatja egy ambiciózus, a WTO-val összeegyeztethető, fenntartható kereskedelempolitika kidolgozását;
19. tudomásul veszi az uniós kereskedelmi megállapodások mezőgazdaságra gyakorolt

halmozott gazdasági hatásairól szóló bizottsági tanulmányt, amelyből kiderül, hogy mind a konzervatív, mind pedig az ambiciózus forgatókönyv szerint az uniós kereskedelmi megállapodások 2030-ig várhatóan pozitív összesített egyenleget eredményeznek az uniós agrár-élelmiszeripari kereskedelemben, vagyis azt mutatják, hogy az uniós kereskedelmi megállapodások kedvezően hatnak az uniós mezőgazdasági ágazatra;

20. kéri a Bizottságot, hogy a harmonizált tápértékjelölés értékelése keretében térképezze fel, hogy egyes élelmiszerkategóriák vagy élelmiszerek – így például az olívaolaj – és az oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel bíró termékek tekintetében szükséges-e különleges feltételeket alkalmazni vagy mentességeket bevezetni, tekintettel kulcsfontosságú szerepükre az uniós kereskedelmi megállapodásokban és a helyi értékek globális szintű védelmében.

**INFORMÁCIÓ A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT
BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL**

Az elfogadás dátuma	18.3.2021
A zárószavazás eredménye	+ : 43 - : 0 0 : 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Barry Andrews, Anna-Michelle Asimakopoulou, Tiziana Beghin, Geert Bourgeois, Saskia Bricmont, Udo Bullmann, Daniel Caspary, Miroslav Číž, Arnaud Danjean, Paolo De Castro, Emmanouil Fragkos, Raphaël Glucksmann, Markéta Gregorová, Roman Haider, Christophe Hansen, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Karin Karlsbro, Maximilian Krah, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Margarida Marques, Gabriel Mato, Sara Matthieu, Emmanuel Maurel, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafaela, Inma Rodríguez-Piñero, Massimiliano Salini, Helmut Scholz, Liesje Schreinemacher, Sven Simon, Dominik Tarczyński, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Jan Zahradil
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Marco Campomenosi, Jérémy Decerle, Jean-Lin Lacapelle, Juan Ignacio Zoido Álvarez

A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁG

NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA

43	+
ECR	Geert Bourgeois, Emmanouil Fragkos, Dominik Tarczyński, Jan Zahradil
ID	Marco Campomenosi, Roman Haider, Maximilian Krah, Jean-Lin Lacapelle, Danilo Oscar Lancini
NI	Tiziana Beghin, Carles Puigdemont i Casamajó
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Daniel Caspary, Arnaud Danjean, Christophe Hansen, Danuta Maria Hübner, Gabriel Mato, Massimiliano Salini, Sven Simon, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Barry Andrews, Jérémy Decerle, Karin Karlsbro, Samira Rafaela, Liesje Schreinemacher, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Udo Bullmann, Miroslav Číž, Paolo De Castro, Raphaël Glucksmann, Bernd Lange, Margarida Marques, Inma Rodríguez-Piñero, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt
The Left	Emmanuel Maurel, Helmut Scholz
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Markéta Gregorová, Heidi Hautala, Sara Matthieu

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás